

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка

Філософський факультет
Кафедра політології

Затверджено

На засіданні кафедри політології
філософського факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри проф. Анатолій РОМАНЮК

**Силабус з навчальної дисципліни
«Політичні конфлікти»,
що викладається в межах ОПП «Політологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 052 «Політологія»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
2022 року вступу**

Назва курсу	“Політичні конфлікти”
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська – 1, згідно розкладу
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра політології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 – Соціальні та поведінкові науки, 052 - Політологія
Викладачі	Була Світлана Петрівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології ЛНУ ім. І. Франка
Консультації по курсу відбуваються	Електронна адреса: svitlana.bula@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://filos.lnu.edu.ua/employee/8025 Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 206
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/academics/bachelor/curriculum-politology
Інформація про курс	Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Політичні конфлікти” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму підготовки 6.030104 «Політологія». Навчальна дисципліна спрямована на дослідження причин, форм, динаміки соціально-політичних конфліктів та шляхів їх попередження і вирішення, виявлення основних структурних елементів і параметрів соціально-політичних конфліктів та їхньої ролі у розвитку суспільства та держави.
Коротка анотація курсу	Дисципліна “Політичні конфлікти” є вибірковою дисципліною з спеціальності 052 «Політологія» для освітньої програми підготовки бакалавра політології, яка викладається в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS)
Мета та цілі курсу	1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Політичні конфлікти” є дати студентам знання зі сфери політичної конфліктології, що поділений на три рівні: <ul style="list-style-type: none"> - методологічні основи політичної конфліктології; - проблемна парадигма політичної конфліктології; - прикладний інструментарій політичної конфліктології і його застосування для аналізу емпіричного матеріалу . 1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Політичні конфлікти» є: <ul style="list-style-type: none"> • ознайомити студентів з теорією та методологією політичної конфліктології; проаналізувати основні етапи становлення політичної конфліктології, як сфери наукового знання; • охарактеризувати основні поняття та категорії політичної конфліктології; • ознайомлення студентів з еволюцією вчень про конфлікти та сучасною конфліктологічною парадигмою в політичній науці; • познайомити студентів з науковими підходами щодо аналізу сучасних політичних конфліктів, відповідно із різними типами та видами політичних конфліктів тощо; • виробити вміння самостійно аналізувати політичні конфлікти, які відбуваються в світі й в Україні; навчити студентів тлумачити причинно-наслідкові зв'язки у процесах розвитку

	конфліктних ситуацій.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Багінський А.В. Сучасні суспільно-політичні конфлікти у структурованому вимірі. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2019. № 2 (42). 2. Бернадський Б. В. Міжнародні конфлікти: курс лекцій / Б. В. Бернадський. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. 366 с. 3. Бескоровайний С.Я. Види збройних конфліктів та їх правове регулювання. Юридичні науки. 2014. № 3. С. 116-126. 4. Білецька Ю.В. Теоретичне визначення політичних конфліктів у сучасній Україні. Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. Одеса, 2013. Вип. 48. С. 199-208. 5. Білецька Ю.В. Правові шляхи врегулювання політичних конфліктів. Слов'яністичний збірник: зб. наук. пр. Рівне, 2014. № 21. С. 15-23. 6. Білецька Ю.В. Конфліктогенні особливості діяльності окремих політичних інститутів в Україні. Вісник Львівського університету: філософсько-політологічні студії: зб. наук. пр. Львів. 2015, Вип. 6. С. 172-180. 7. Гресенко В.А. Особливості політичних конфліктів в Україні в 1991-1994 роках. Конфлікти в суспільствах, що трансформуються: зб. наук. пр. Харків: Право. 2001. 200 с. 8. Валевський О.Л., Ішмуратов А.Т. Політичний конфлікт у сучасній Україні: культурні виміри, структура, принципи аналізу: Монографія. - К.: НІСД, 1997. 9. Дарендорф Р. Сучасний соціальний конфлікт. Нариси політики свободи. Київ, 2002. 10. Єзеров А. Конституційний конфлікт як феномен та процес в Україні: монографія. Одеса: Юрид. Л-ра. 2008. 240 с. 11. Завгородня Ю.В. Політичні конфлікти та політична криза: теоретичний аналіз. Актуальні проблеми політики. 2016. Вип. 57. С. 38- 48. 12. Ішмуратов А.Т. Конфлікт і згода. Київ. 1996. 13. Ішмуратов А.Т. Суперечність і конфлікт. - http://www.geocities.com/Athens/Academy/8474/co002. 14. Мацієвський Ю. Конфліктологія: що та як вивчати // Людина і політика, 2000, № 1. http://www.ica1.org.Ua/lip/n/100/7.html 15. Мацієвський Ю. Теорія конфлікту: історико-політологічний аналіз. Дисертація на здобуття вченого ступеня кандидата політичних наук. Львів, 1996. 16. Пірен М. Деонтологія конфліктів та управління. Київ. 2001. 17. Примуш М. Політичні конфлікти та їх типи. Політичний менеджмент. 2010. № 1. С.96-104. 18. Романюк А.С. Порівняльний аналіз політичних інститутів країн Західної Європи. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 391 с. 19. Росенко М. Політичний конфлікт в Україні. Віче: теоретичний і громадсько-політичний журнал. 2009. № 16. С. 23-26. 20. Ростецька С.І. Толерантні відносини як необхідна умова вирішення політичних конфліктів. Держава і право: зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки. Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. 2005. Вип. 30. 21. Словник-довідник термінів з конфліктології / Під ред. проф. М.І. Пірен, проф. Г.Е Ложкіна. Київ-Чернівці, 1995. 22. Ade, V. (2019), "Political negotiations: characteristics and related performance disincentives", International Journal of Conflict Management,

	<p>Vol. 30 No. 3, pp. 349-368. https://doi.org/10.1108/IJCPA-06-2018-0080</p> <p>23. Ruhs, Martin & Palme, Joakim. (2018). Institutional contexts of political conflicts around free movement in the European Union: a theoretical analysis. <i>Journal of European Public Policy</i>.# 25. 1-20.</p> <p>24. The Handbook of Conflict Resolution: Theory and Practice / Edited by M. Deutsch, P. Coleman. - Jossey-Bass. - 2000.</p> <p>Інтернет ресурси: The Institute for International Mediation and Conflict Resolution. On Line Library. - http://216.247.169.167/library/searchresult.asp</p>
Тривалість курсу	1 семестр/90 години /3 кредити ECTS.
Обсяг курсу	52 години аудиторних занять. З них 26 годин лекцій, 26 годин семінарських занять та 38 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>У результаті успішного проходження курсу студент набуде <i>спеціальні (фахові) компетентності</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. • СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. • СК10. Здатність застосовувати основні форми, способи і засоби політичного консалтингу. <p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • РН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності. • РН14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності. • РН17. Застосовувати здобуті навички для успішної консультативної діяльності в роботі з політичними лідерами, інститутами, органами державної влади та громадськими організаціями. • РН19. Формувати успішні комунікаційні стратегії, використовувати знання про міжіндивідуальну, групову та міжінституційну комунікацію для вирішення політичних конфліктів. <p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аспекти політичних конфліктів та прогнозувати її розвиток • основні етапи розвитку конфлікту; • поняття і терміни конфліктології; • специфіку виникнення і розвитку політичних і етнополітичних конфліктів, у тому числі в Україні та країнах-сусідах (Росія, Кавказ, Балкани тощо); <p>вміти:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • аналізувати соціально-політичні конфлікти; • аналізувати різновиди політичних криз; • застосовувати на практиці теоретичні знання з врегулювання конфліктів.
Ключові слова	Конфлікт, криза, політичний конфлікт, політична криза, політичні інструменти, переговори
Формат курсу	Змішаний
Теми	<p>Лекції:</p> <p>Тема 1. Предмет теорії конфліктів. Генеза уявлень про конфлікт</p> <p>Тема 2. Конфлікт як явище соціального життя.</p> <p>Тема 3. Політичний конфлікт: типологія, динаміка, структура і функції .</p> <p>Тема 4. Попередження політичних конфліктів.</p> <p>Тема 5. Політичні кризи та їх різновиди</p> <p>Тема 6. Інституалізація політичних криз та конфліктів</p> <p>Тема 7. Політичні інструменти вирішення криз в демократичному та авторитарному суспільствах.</p> <p>Тема 8. Теоретичні напрямки дослідження і практична діяльність із врегулювання конфліктів. Переговори як засіб врегулювання конфлікту</p> <p>Тема 9. Технології міждержавного врегулювання конфліктів у демократичному суспільстві</p> <p>Семінарські заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і методи конфліктології. Генеза уявлень про конфлікт 2. Конфлікт як явище соціального життя. Особливості виникнення політичних конфліктів 3. Типологія, динаміка, структура і функції політичних конфліктів. Попередження політичних конфліктів 4. Політичні кризи та їх типології. 5. Третя сторона у врегулюванні конфлікту. Теоретичні напрямки дослідження і практична діяльність із врегулювання конфліктів. 6. Технології державного врегулювання конфліктів у демократичному суспільстві. 7. Особливості політичних конфліктів на пострадянському просторі. 8. Причини, чинники конфлікту в колишній Югославії та шляхи виходу. 9. Особливості політичних криз в сучасній Італії. <p>Самостійна робота:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет і методи конфліктології. 2. Генеза уявлень про конфлікт 3. Конфлікт як явище соціального життя. 4. Особливості виникнення політичних конфліктів 5. Типологія, динаміка, структура і функції політичних конфліктів. 6. Попередження політичних конфліктів 7. Політичні конфлікти у сучасній Україні. 8. Інституалізація політичних конфліктів 9. Третя сторона у врегулюванні конфлікту. 10. Теоретичні напрямки дослідження і практична діяльність із врегулювання конфліктів. 11. Технології державного врегулювання конфліктів у демократичному суспільстві.
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру. Усний і письмовий
Пререквізити	Для вивчення курсу магістранти потребують базових знань з

	навчальних курсів: Політична система суспільства; Політичні інститути і процеси; Партологія; Порівняльний аналіз політичних систем та політичних інститутів країн Західної Європи. Це створює підстави для сприйняття категоріального апарату курсу «Партії та партійні системи в умовах трансформації», розуміння джерел та спеціалізованої літератури
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки, групові розрахункові роботи, навчальні спільноти, тьюторство і т.д.), проектно-орієнтоване навчання, дискусія, семінари, самостійна робота, аналіз статистичних баз даних. Навчальні методи: пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, інтерактивний, активізації навчання.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребуватиме залучення персонального комп'ютера (принаймні лектором) і мультимедійного проектора. Крім того, бажано, щоби студенти також користувались персональними комп'ютерами. Для курсу не потрібно спеціалізованого програмного забезпечення (хоча воно може використовуватись за бажанням). Тим не менше, потрібне впевнене користування загальноживаними програмами й операційними системами (з метою подання електронних матеріалів – електронна пошта, платформи Microsoft Teams, Zoom, Telegram, Moodle тощо). Також для курсу бажане володіння мінімальними навиками роботи з базами та масивами даних й інформації.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: 1)практичні/самостійні тощо: 25% семестрової оцінки за умови, що максимальна кількість балів – 25; 2)контрольні заміри (модулі): 25 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 25; 3) іспит: 50 % семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 50. Підсумкова максимальна кількість балів – 100.
Питання до заліку чи екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність конфлікту: теоретичне визначення і місце у соціальних відносинах. 2. Причини появи і існування конфліктів: соціальний і політичний аспекти. 3. Особливості виникнення конфліктів у суспільстві. 4. Класифікаційні ознаки і типологізація конфліктів. 5. Особливості зародження соціальних конфліктів. 6. Джерела існування та типи соціальних конфліктів. 7. Основні функції соціальних конфліктів та їх практичний прояв. 8. Сучасні теорії соціальних конфліктів. 9. Поява, розвиток та форми розв'язання соціальних конфліктів. 10. Сутність та особливості соціальних конфліктів. 11. Соціальні конфлікти і владні відносини. 12. Основні джерела та суб'єкти соціальних конфліктів. 13. Сучасні класифікації політичних конфліктів. 14. Технології розв'язання соціальних конфліктів. 15. Політичний конфлікт як форма взаємовідносин між особами, партіями, політичними та соціальними групами, державами з приводу влади. 16.Співвідношення понять "соціальний конфлікт" і

"політичний конфлікт".

17. Політичні інтереси і суперечності як об'єктивні та суб'єктивні передумови виникнення конфліктів.

18. Форми, моделі, типи і функції політичного конфлікту, його динаміка.

19. Структура, суб'єкт-об'єктні характеристики політичного конфлікту.

20. Конституційні основи та правові норми врегулювання конфліктних ситуацій.

21. Методологія дослідження політичних конфліктів.

22. Внутрішньосистемні політичні конфлікти: інституційний та психологічний аспекти.

23. Особливості розвитку внутрішніх політичних конфліктів.

24. Функціонування вводу та виводу політичної системи в умовах конфлікту.

25. Міжсистемні політичні конфлікти та їх особливості.

26. Типологія міжсистемних політичних конфліктів.

27. Специфіка методик розв'язання політичних конфліктів у міжсистемному політичному просторі.

28. Методологічні засади та принципи розв'язання політичних конфліктів.

29. Особливості міждержавних політичних конфліктів.

30. Основні методи та принципи розв'язання міждержавних політичних конфліктів, їх характеристика.

31. Типологія конфліктів за Р. Далем.

32. Методика дослідження політичного конфлікту: основні етапи, їх характеристика.

33. Компромiс і консенсус як засоби розв'язання соціальних конфліктів.

34. Сутність демократичного контролю над конфліктними ситуаціями, його процедури.

35. Використання методик розв'язання соціальних конфліктів на різних етапах розвитку.

36. Роль політико-правової культури у виробленні стратегії розв'язання соціальних конфліктів.

37. Переговорний процес, його основні принципи.

38. Політична криза: сутність та причини виникнення.

39. Внутрішньополітична криза, етапи її розвитку та прояв.

40. Форми політичної кризи, шляхи виходу з кризового стану.

41. Політичні конфлікти та політичні кризи при переході від тоталітарного до демократичного політичного режиму.

42. Способи виходу з кризового стану, їх специфіка.

43. Конфлікти в етнічному середовищі та їх особливості.

44. Зміст, спрямованість та взаємозалежність етнополітичних і політико-релігійних конфліктів.

45. Консенсуальні процедури та методики розв'язання конфліктів.

46. Сутність суспільного консенсусу.

47. Умови досягнення суспільно-політичного консенсусу.

48. Консенсус як універсальний принцип демократії.

49. Механізми формування демократичного консенсусу в умовах перехідного суспільства

50. Стадії розвитку політичного конфлікту. Формування

	<p>сторін.</p> <p>51. Проблема насильства та ненасильницької боротьби в суспільному житті.</p> <p>52. Ідея ненасилля у вітчизняній та зарубіжній соціально-політичній і філософській думці та суспільній практиці.</p> <p>53. Ненасильницькі засоби впливу та примусу у практиці світової політики.</p> <p>54. Приклади наукових підходів до стадіального розвитку конфлікту.</p> <p>55. Міжнародні політичні організації та їх конструктивно-функціональна роль у врегулюванні зовнішніх політичних конфліктів.</p> <p>56. Основні шляхи і засоби досягнення та дотримання національної й соціальної злагоди у сучасному українському суспільстві.</p> <p>57. Миротворча діяльність української держави</p> <p>58. Соціально-політичні конфлікти та модернізація.</p> <p>59. Система "безконфліктної" внутрішньої модернізації.</p> <p>60. Поліваріантність оцінювання результатів будь-якого соціального конфлікту.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу

Додаток. Схема курсу «Правові аспекти комунікації»

Тиж. / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в інтернеті	Термін виконання
1-2 12 год.	<p style="text-align: center;">Тема 1. Предмет теорії конфліктів. Генеза уявлень про конфлікт.</p> <p>Визначення предмету теорії конфліктів. Варіативність та генеза уявлень про природу політичного конфлікту в історії політичної думки. Зародження та еволюція теорії конфлікту. Внесок Т. Парсонса, Р. Дарендорфа та Л. Козера в розвиток теорії конфлікту.</p> <p>Основні поняття: конфлікт, соціальний конфлікт, політичний конфлікт</p>	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Багінський А.В. Сучасні суспільно-політичні конфлікти у структурованому вимірі. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2019. № 2 (42). 2. Європи. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 391 с. 3. Росенко М. Політичний конфлікт в Україні. Віче: теоретичний і громадсько-політичний журнал. 2009. № 16. С. 23-26. 4. Ростецька С.І. Толерантні відносини як необхідна умова вирішення політичних конфліктів. Держава і право: зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки. Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. 2005. Вип. 30. 	1-2 тиждень
		Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 4 год.		1-2 тиждень
		Самостійна робота – 6 год		
3-4 14 год.	<p>Тема 2. Конфлікт як явище соціального життя.</p> <p>Д. Істон про соціальні основи політичного конфлікту. Конфлікт цінностей, конфлікт</p>	Лекція, презентація, дискусія – 4 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Багінський А.В. Сучасні суспільно-політичні конфлікти у структурованому вимірі. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2019. № 2 (42). 2. Валевський О.Л., Ішмуратов А.Т. Політичний конфлікт у сучасній Україні: культурні виміри, структура, принципи аналізу: Монографія. - К.: НІСД, 1997. 3. Романюк А.С. Порівняльний аналіз політичних інститутів країн Західної 	3-4тиждень

	<p>ідентифікацій та конфлікт інтересів. Соціальні групи як агенти конфліктів. Інституціоналізація конфлікту. Основні поняття: конфлікт цінностей, конфлікт інтересів, конфлікт ідентичностей, агент конфлікту.</p>	<p>Семинар, групова робота, дискусія, тьюторство – 4 год</p>	<p>Європи. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 391 с.</p> <p>4. Росенко М. Політичний конфлікт в Україні. Віче: теоретичний і громадсько- The Handbook of Conflict Resolution: Theory and Practice / Edited by M. Deutsch, P. Coleman. - Jossey-Bass. - 2000.</p>	<p>3-4 тиждень</p>
<p>5-6 14 год.</p>	<p>Тема 3. Політичний конфлікт: типологія, динаміка, структура і функції.</p> <p>Визначення політичного конфлікту. Стадії/фази політичного конфлікту. Особливості політичних конфліктів між владою і громадянським суспільством та політичних конфліктів всередині влади. Влада і опозиція. Внутрішні стадії політичного конфлікту. Основні функції політичних конфліктів. Основні поняття: влада, опозиція, функції політичного конфлікту</p>	<p>Лекція, презентація, дискусія – 4 год.</p>	<p>1. Багінський А.В. Сучасні суспільно-політичні конфлікти у структурованому вимірі. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2019. № 2 (42).</p> <p>2. Гресенко В.А. Особливості політичних конфліктів в Україні в 1991-1994 роках. Конфлікти в суспільствах, що трансформуються: зб. наук. пр. Харків: Право. 2001. 200 с.</p> <p>3. Валевський О.Л., Ішмуратов А.Т. Політичний конфлікт у сучасній Україні: культурні виміри, структура, принципи аналізу: Монографія. - К.: НІСД, 1997.</p> <p>4. Пірен М. Деонтологія конфліктів та управління. Київ. 2001.</p> <p>5. Росенко М. Політичний конфлікт в Україні. Віче: теоретичний і громадсько-політичний журнал. 2009. № 16. С. 23-26.</p>	<p>5-6 тиждень</p>
		<p>Семинар, групова робота, дискусія, тьюторство – 4 год</p>		<p>5-6 тиждень</p>
		<p>Самостійна робота – 6 год</p>		

7-8 14 год.	Тема 4. Попередження політичних конфліктів. Суперництво і співробітництво. Конфліктне поле. Інструменти впливу в демократичній, правовій державі. Значення політичного аналізу та прогностики. Особлива роль ЗМІ та громадянського суспільства. Основні поняття: суперництво, співробітництво, конфліктне поле, політичний аналіз, політична прогностика..	Лекція, презентація, дискусія – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Білецька Ю.В. Правові шляхи врегулювання політичних конфліктів. Слов'їсник: зб. наук. пр. Рівне, 2014. № 21. С. 15-23. 2. Гресенко В.А. Особливості політичних конфліктів в Україні в 1991-1994 роках. Конфлікти в суспільствах, що трансформуються: зб. наук. пр. Харків: Право. 2001. 200 с. 3. Мацієвський Ю. Конфліктологія: що та як вивчати // Людина і політика, 2000, № 1. http://www.icaei.org.Ua/lip/n/100/7.html 4. Мацієвський Ю. Теорія конфлікту: історико-політологічний аналіз. Дисертація на здобуття вченого ступеня кандидата політичних наук. Львів, 1996. 5. Ade, V. (2019), "Political negotiations: characteristics and related performance disincentives", International Journal of Conflict Management, Vol. 30 No. 3, pp. 349-368. https://doi.org/10.1108/IJCSMA-06-2018-0080 	7-8 тиждень	
		Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год.		Самостійна робота – 6 год	7-8 тиждень
9-10 16год.	Тема 5. Політичні кризи та їх різновиди Визначення політичної кризи та її співвідношення з політичним конфліктом. Парламентські політичні кризи. Урядові політичні кризи. Інші різновиди політичних криз. Чинники посилення гостроти політичних криз. Наслідки політичної кризи.	Лекція, презентація, дискусія – 4 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Багінський А.В. Сучасні суспільно-політичні конфлікти у структурованому вимірі. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2019. № 2 (42). 2. Бернадський Б. В. Міжнародні конфлікти: курс лекцій / Б. В. Бернадський. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. 366 с. 3. Мацієвський Ю. Конфліктологія: що та як вивчати // Людина і політика, 2000, № 1. http://www.icaei.org.Ua/lip/n/100/7.html 4. Мацієвський Ю. Теорія конфлікту: історико-політологічний аналіз. Дисертація на здобуття вченого ступеня кандидата політичних наук. Львів, 1996. 5. The Handbook of Conflict Resolution: Theory and Practice / Edited by M. Deutsch, P. Coleman. - Jossey-Bass. - 2000. 	9-10 тиждень	
		Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 4 год.		9-10 тиждень	

	Основні поняття: політична криза, урядова криза, парламентська криза	Самостійна робота – 8 год		
11-12 14 год.	Тема 6. Інституалізація політичних криз та конфліктів Особливості інституціоналізації протилежних суспільних інтересів. Політичні партії та інші політичні агенти. Роль державних інститутів в представленні відмінних суспільних інтересів. Особливість позиції силових структур. Основні поняття: політичні агенти, політичні інститути, політичні партії, силові структури.	Лекція, презентація, дискусія – 4 год.	1. Багінський А.В. Сучасні суспільно-політичні конфлікти у структурованому вимірі. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2019. № 2 (42). 2. Валевський О.Л., Ішмуратов А.Т. Політичний конфлікт у сучасній Україні: культурні виміри, структура, принципи аналізу: Монографія. - К.: НІСД, 1997. 3. Єзеров А. Конституційний конфлікт як феномен та процес в Україні: монографія. Одеса: Юрид. Л-ра. 2008. 240 с. 4. Ішмуратов А.Т. Суперечність і конфлікт. - http://www.geocities.com/Athens/Academy/8474/co002 . 5.	11-12 тиждень
		Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 4 год.		
		Самостійна робота – 6 год		11-12 тиждень
13-14 14 год.	Тема 7. Політичні інструменти вирішення криз в демократичному та авторитарному суспільствах.	Лекція, презентація, дискусія – 4 год.	1. Багінський А.В. Сучасні суспільно-політичні конфлікти у структурованому вимірі. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2019. № 2 (42). 2. Білецька Ю.В. Теоретичне визначення політичних конфліктів у сучасній Україні. Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. Одеса, 2013. Вип.48. С. 199-208.	13-14 тиждень

	<p>Силові структури суспільства та особливості їх ролі в демократичному та авторитарному суспільстві. Примус як індикатор слабкості влади і як інструмент контролю і тиску. Роль права та громадянського суспільства. Вибори як інструмент легітимізації та маніпуляції. Морально-правові інструменти впливу. Основні поняття: демократичне суспільство, авторитарне суспільство, правова держава, легітимність, примус..</p>	<p>Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 4 год.</p>	<p>3. Білецька Ю.В. Правові шляхи врегулювання політичних конфліктів. Слов'їсник: зб. наук. пр. Рівне, 2014. № 21. С. 15-23. 4. Пірен М. Деонтологія конфліктів та управління. Київ. 2001. 5. Примуш М. Політичні конфлікти та їх типи. Політичний менеджмент. 2010. № 1. С.96-104. 6. Словник-довідник термінів з конфліктології / Під ред. проф. М.І. Пірен, The Handbook of Conflict Resolution: Theory and Practice / Edited by M. Deutsch, P. Coleman. - Jossey-Bass. - 2000.</p>	<p>13-14 тиждень</p>
<p>15 14год.</p>	<p>Тема 8. Теоретичні напрямки дослідження і практична діяльність із врегулювання конфліктів. Переговори як засіб врегулювання конфлікту</p> <p>Управління конфліктом. Роль права і процедур в подоланні політичних конфліктів. Методика відкладення вирішення конфлікту в часі. Сутність переговорів та їх інструментарій. Хто може вести переговори. Чинники які формують довіру і концепція кроків. Основні поняття: управління конфліктом, переговори, довіра, політичні</p>	<p>Лекція, презентація, дискусія – 4 год.</p>	<p>1. Гресенко В.А. Особливості політичних конфліктів в Україні в 1991-1994 роках. Конфлікти в суспільствах, що трансформуються: зб. наук. пр. Харків: Право. 2001. 200 с. 2. Валевський О.Л., Ішмуратов АТ. Політичний конфлікт у сучасній Україні: культурні виміри, структура, принципи аналізу: Монографія. - К.: НІСД, 1997. 3. Романюк А.С. Порівняльний аналіз політичних інститутів країн Західної Європи. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 391 с. 4. Росенко М. Політичний конфлікт в Україні. Віче: теоретичний і громадсько-політичний журнал. 2009. № 16. С. 23-26. 5.</p>	<p>15 тиждень</p>

	інструменти.			
16 12 год.	<p>Тема 9. Технології міждержавного врегулювання конфліктів у демократичному суспільстві</p> <p>Система міжнародного права покликана запобігати конфліктам. Міжнародні організації. Роль ООН. Міжнародні суди. Практика міжнародного регулювання конфліктів на території колишньої Югославії, на Близькому Сході.</p> <p>Основні поняття: міжнародне право, міжнародні організації, міжнародний суд.</p>	Лекція, презентація, дискусія – 4 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бескоровайний С.Я. Види збройних конфліктів та їх правове регулювання. Юридичні науки. 2014. № 3. С. 116-126. 2. Романюк А.С. Порівняльний аналіз політичних інститутів країн Західної Європи. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 391 с. 3. Росенко М. Політичний конфлікт в Україні. Віче: теоретичний і громадсько-політичний журнал. 2009. № 16. С. 23-26. 4. Ruhs, Martin & Palme, Joakim. (2018). Institutional contexts of political conflicts around free movement in the European Union: a theoretical analysis. Journal of European Public Policy.# 25. 1-20. 5. The Handbook of Conflict Resolution: Theory and Practice / Edited by M. Deutsch, P. Coleman. - Jossey-Bass. - 2000.. 	16 тиждень
		Семінар, групова робота, дискусія, тьюторство – 2 год.		16 тиждень
		Самостійна робота – 6 год		
		Самостійна робота – 5,5 год		